

XXXVé Curs de Sociolingüística de la Nucia “La creació de continguts a internet en català” (11, 12, 18 i 19 de novembre de 2022)

Ressenyat per: Lore Aracil Bernabeu (Universitat d’Alacant)

Els dies 11 i 12, i 18 i 19 de novembre de l’any 2022 ha tingut lloc la 35a edició del Curs de Sociolingüística de la Nucia, la qual, sota el títol “La creació de continguts a internet en català”, ha ofert una panoràmica completa de la situació actual de la llengua catalana en l’àmbit de les xarxes socials. Aprofitant la celebració d’aquesta nova edició, el comitè organitzador ha preparat un programa exhaustiu centrat en el foment de l’ús de la llengua i, en conseqüència, en l’assoliment de la normalització del català en el món digital. A més, el públic ha pogut gaudir de la presència de diversos especialistes i de creadors de contingut en català –del País Valencià i del conjunt del domini lingüístic–, fet que ha permès una millor comprensió del tema i una aproximació a la realitat que, sovint, roman amagada. Aquest curs, celebrat en modalitat presencial i en línia, ha estat organitzat, novament, per part de la Seu Universitària de la Nucia de la Universitat d’Alacant i del CEFIRE d’Alacant, i ha comptat amb el suport de l’Ajuntament de la Nucia, de l’ISIC-IVITRA, de la UEM-UA de la Càtedra de Multilingüisme, del Departament de Filologia Catalana de la UA i de l’Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

La sessió del dia 11 de novembre començà amb la intervenció del sociolingüista Avel·lí Flors Mas, professor de la Universitat de Barcelona, que presentà la conferència titulada “El valencià i les xarxes socials: nous reptes per a la promoció de l’ús?”. Aquesta ponència inaugural relacionà el marc teòric que envolta l’entorn digital i el manteniment lingüístic amb una sèrie de resultats quantitius centrats en diverses plataformes de contingut audiovisual, enumerà els motius de la minorització digital i vinculà la tria del català amb l’autenticitat individual. A fi de completar la intervenció, suggerí les possibles línies d’actuació per a promoure l’ús de la llengua i compartí una reflexió interessant: és fonamental no perdre el tren. A continuació, Ivan Sánchez López oferí la mirada del mateix fenomen des de la perspectiva de la comunicació mitjançant la ponència “Dels metamitjans al metavers: la migració codificada cap a la surrealitat (≠surrealisme)”, en la qual tractà el panòptic mediàtic i se centrà en l’oralitat i l’escriptura. A més, conferí una importància especial a la semiologia i al procés de comunicació. També raonà sobre la convergència de mitjans, la cultura de la participació, la intel·ligència col·lectiva, l’horitzontalitat, la democratització i la fi de la globalització. Per últim, plantejà la convergència del món físic i del món virtual en el denominat surrealisme.

El segon dia del curs, el 12 de novembre, Guerau Martínez i Oriol Uroz, membres de l’associació “Creadors.tv”, abordaren el tema de la creació de contingut a les xarxes en català al Principat i confirmaren l’augment de creadors en aquesta llengua, tot i que destacaren igualment la dificultat que tenen aquests creadors per arribar al públic general. La conferència se centrà a presentar l’associació “Creadors.tv” i, en aquest context, destacaren, en la presentació la falta de suport a les associacions de creadors que han trobat per part de l’administració. La sessió continuà en la mateixa línia amb la ponència d’Aoife Duffy Blanes, component del projecte “Ce Trencada”, una iniciativa per a la normalització dels videojocs en català. El projecte esmentat sorgí arran d’una forta preocupació per la llengua i de la implicació en el món dels videojocs dels integrants; aquesta agrupació s’encarrega de la traducció i promoció d’aquest producte amb el suport d’informàtics professionals, experts en llengua i activistes. Per a cloure la segona sessió, es trià l’enregistrament en directe del pòdcast “El dolcet pal cafè”, grup

format per Ana Gisbert, Jaume Grau, Cristian Hernández i Artur Soler. Seguint la temàtica del curs, dedicaren un programa a parlar de la sociolingüística, concretament se centraren en la diglòssia i l'autoodi, i l'anomenaren "No és fàcil parlar valencià". Fou una bona excusa per a conèixer, en directe i de forma distesa, un grup de creadors que, des del País Valencià, han decidit llançar un producte audiovisual en català que ha tingut molta bona acollida.

En la tercera sessió del curs, Aitor Muñoz Hortelano, fundador de la plataforma "Poblet.info", presentà el panorama de creadors de continguts en català al País Valencià. Al llarg de la intervenció es manifestà la importància de disposar d'uns mitjans de televisió i ràdio públics per aconseguir la retroalimentació que necessiten els creadors de contingut, i s'insistí en una idea que havia aparegut ja en la intervenció dels components de "Creadors.tv": la necessitat de crear comunitats de creadors en llengües minoritzades a fi de guanyar visibilitat en conjunt, accedir a ajudes públiques i augmentar la qualitat del producte. Per la seua banda, Clàudia Rius i Llorens, representant del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, parlà de la planificació institucional de la normalització del català a la xarxa. Aquesta ponència permeté tenir una visió global de la situació de les llengües a la xarxa i relativitzà la situació de minorització que presenta el català. També enumerà les dificultats que troben les institucions a l'hora de fomentar el català a internet, més encara en l'àmbit de les xarxes socials, atés el caràcter generalment informal d'aquests mitjans. A última hora de la vesprada, destacà la taula redona de creadors de contingut amb la participació de Fran Tudela Lloret (Cabrafotuda), Susana Pérez Alonso (Simmer Valenciana) i Alfons Pérez Daràs (Malparlat TV), que compartiren la seua experiència en les diferents plataformes emprades. Indubtablement, transmeteren el plaer de crear en la llengua pròpia i coincidiren que no és una tasca senzilla; malgrat això, el procés compensa l'esforç.

El dia 19 de novembre l'encetà Xavier Lago Rico, tècnic al Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant. Aquesta conferència complementà la de Clàudia Rius en la mesura que se centrà en les possibilitats que té l'acció pública per normalitzar el català a la xarxa, ara a una escala més local. A més de presentar les accions desenvolupades des de la Universitat d'Alacant en aquesta línia de treball, Xavier Lago reflexionà sobre la necessitat que l'administració prenga consciència de la importància de fer polítiques de normalització també en aquest àmbit, sovint desatés o considerat de segon nivell: són, les xarxes socials, els principals mitjans de consum d'audiovisual de les generacions més joves. La sessió continuà amb propostes didàctiques vinculades amb el tema del curs. La primera intervenció fou la de Jaume Llopis, professor del CFPB Beniassent Cocentaina-Muro, amb la presentació titulada "Creació i reutilització de continguts interactius amb H5P", on proporcionà materials audiovisuals útils per a crear, compartir i reutilitzar fàcilment continguts en la xarxa. Seguidament, Laura Barberà i Dario Sancho, docents de l'IES L'Estació d'Ontinyent, exposaren el transcurs del concurs de guions anomenat "Homenatge a Berlanga". Amb l'objectiu d'acostar la figura de Berlanga, Escola Valenciana i ÀPunt promogueren un concurs de redacció de guions inspirats en l'obra del cineasta valencià. El guió que presentà l'IES L'Estació d'Ontinyent fou premiat i, en aquesta conferència, el professorat responsable parlà de l'experiència i dels beneficis de treballar aquest projecte a l'aula.

En definitiva, aquest XXXVé Curs de Sociolingüística de la Nucia ha estat conformat per un programa coherent i molt complet. Ha servit d'espai per a la reflexió sobre les dificultats que impedeixen una presència normal del català a les xarxes socials. Però, sobretot, aquest curs ha donat testimoni de totes les iniciatives que, fruit del compromís de les generacions més joves amb la llengua, han permés fer lloc al català

als nous mitjans audiovisuals. Ens quedem, doncs, amb aquest missatge esperançador per al futur de la llengua a internet.